

Trenčiansky samosprávny kraj

Tlačová správa

Trenčín, 7. jún 2018

V Trenčianskych kasárňach si aj po storočí pripomínajú udalosti Kragujevackej vzbury

V piatok 8. júna 2018 uplynie presne sto rokov od popravenia 44 vojakov náhradného 71. Trenčianskeho pluku v srbskom meste Kragujevac. Do Trenčianskych kasární si prišlo, deň pred týmto výročím, obeť krvavo potlačenej vzbury uctiť viacero významných hostí, seniori i študenti.

Na sklonku 1. svetovej vojny sa v srbskom meste Kragujevac v noci z druhého na tretieho júna 1918 nečakane a bez príprav vzbúrili **vojaci Trenčianskeho 71. pešieho pluku**. Motívom ich vzbury bolo zlé zaobchádzanie zo strany svojich nadriadených, nezmyselnosť vojny či frustrácia z neustáleho utláčania. Vzburu vojakov náhradného práporu 71. pešieho pluku, z ktorých väčšina pochádzala z Trenčianskeho kraja, bola tvrdo potlačená. Následne vojenský súd odsúdil **44 vzbúrencov na trest smrti zastrelením** a ďalších poslal do väzenia. Ich odvážne rozhodnutie bojovať za svoju slobodu a práva dodnes symbolizuje viac ako 60 rokov starý pamätník, umiestnený **v Trenčianskych kasárňach** v Trenčíne.

Vzdať hold obetiam **Kragujevackej vzbury** a položiť veniec k pamätníku venovanému obetiam krvavej udalosti prišiel do Trenčianskych kasární aj predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) Jaroslav Baška. „Odkaz Kragujevackej vzbury spred 100 rokov je o voľbe vojakov, ktorí sa rozhodli vzbúriť proti rozkazom svojich nadriadených. Vzbúrili sa preto, lebo bolo s nimi zle zaobchádzané, pričom potláčaná bola ich ľudská dôstojnosť. Kvôli svojmu rozhodnutiu, prišlo o život aj viacero rodákov z Trenčianskeho kraja,“ povedal trenčiansky župan.

Kragujevacká vzburá bola na pozadí prvej svetovej vojny **najväčším prejavom odporu voči vojne** a rakúsko-uhorskej armáde. Statočné konanie vojakov 71. Trenčianskeho pešieho pluku je navždy zapísané do histórie Slovenského národa. „Každá spomienka a pripomínanie si týchto udalostí má veľký význam. Jedine história vlastného národa nás posúva vpred, a tak isto história vzbúrených vojakov, ktorí padli v prvej svetovej vojne. Kragujevacká vzburá je pre nás, slúžiacich vojakov mementom, že nesmieme zabúdať na dôstojnosť a na utrpenie, ktoré slovenský národ zažil,“ uviedol generálmajor Jindřich Joch, veliteľ Pozemných síl Ozbrojených síl SR a zároveň veliteľ posádky mesta Trenčín.

Trenčiansky 71. peší pluk bol vojenským plukom rakúsko-uhorskej armády, ktorý vznikol 1. februára 1860. Od roku 1882 sa jeho domovskou základňou stali Trenčianske kasárne v Trenčíne. Vojenský pluk sa nazýval aj trenčiansky alebo aj drotársky regiment. Takéto pomenovanie súviselo s pôvodom príslušníkov pluku. Jednotka, tvorená prevažne zo slovenských vojakov, sa stala známa svojimi bojovými úspechmi na frontoch počas 1. svetovej vojny, ako aj práve vzburou v srbskom Kragujevaci.

O 100. výročí vzbury príslušníkov 71. pešieho pluku prezradí viac výstava Spomienka na Kragujevac vo vestibule župného úradu

Priblížiť **priebeh i význam Kragujevackej vzbury a jej obete** má za cieľ výstava, ktorú v priestoroch vestibulu Úradu TSK otvoril vo štvrtok 7. júna 2018 v mene trenčianskeho župana Jaroslava Bašku riaditeľ župného úradu Marek Briestenský.

Výstavu, konajúcu sa pod záštitou predsedu TSK, zorganizovala župa v spolupráci s Trenčianskym múzeom v Trenčíne, Trenčianskym osvetovým strediskom v Trenčíne, obe v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a Európskou asociáciou mierových miest Évora. Práve tá sa **pri príležitosti 100. výročia Veľkej vojny** rozhodla, že si výročie vzbury slovenských vojakov v Kragujevci pripomenie vo všetkých členských mestách v desiatich krajinách Európy. *„Dnešná spomienková výstava zo zbierok Trenčianskeho múzea je pohľadom do minulosti, osudov účastníkov vzbury a ich rodín – vdov a sirôt, ktoré zostali v zúfalstve bez otcov, štátnej podpory a vo veľkej biede,“* prihovorila sa prítomným tajomníčka Európskej asociácie mierových miest Janka Fabová s odkazom nezabudnúť na 44 popravených, ktorí sa viac k svojim rodinám nevrátili.

V rámci vernisáže komentovanej výstavy priblížil tematiku vzbury príslušníkov 71. pešieho pluku historik Tibor Bernát z Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Ten prítomným návštevníkom, medzi ktorými boli aj **študenti Gymnázia Ľudovíta Štúra v Trenčíne**, prostredníctvom fotografií a dobových predmetov sprostredkoval historické pozadie vzbury, ale i situáciu rodín zastrelených vojakov po vykonaní rozsudku. Záver vernisáže výstavy vyplnila hudobná spomienka na 44 popravených tejto tragickej udalosti, pod ktorú sa podpísali študenti Základnej umeleckej školy Karola Pádivého v Trenčíne.

Expozícia fotografií a dobových predmetov pod názvom **Spomienka na Kragujevac** bude verejnosti sprístupnená vo vstupnej hale župného úradu počas pracovných dní od 8.00 do 17.00 h do 15. júna 2018.

